

Kona og maður lið um lið í skráðgonguni

25 ára minni: Neyvan er tað komið fyri áður ella síðani, sum tað var í 1988, tá ið hjúnini Karolina og Peter Petersen gingu lið um lið í skráðgonguni á Ólavsøku

Jóannes Hansen, joannes@sosialurin.fo

Ein tann tignarligasta lutan á árinum man tað fyri mong kennast at vera, tá ið politiski, umsitingarligi og kirkjuligi myndugleikin ganga í skráðgongu úr dómkirkjuni og aftur á tinghúsvøllin, har stóra Ólavsøkukórið tekur ímóti og saman við mannfjöldini á Vaglinum syrgir fyri verdugum inngangi, áðrenn tað í tingsalinum verður farið undir politiska nýggjárið.

Soleiðis hevur tað verið í mong ár, og ár um ár líkist skráðgongan sær sjálvari, burtursæð frá teimum tillagingum, sum eru, tá ið nýggir politikarar verða valdir, og tá ið tað av náttúrligum orsøkum verður skift út í kirkjuliga myndugleikanum og millum fáu oddafiskarnar í umsitingini, sum fáa tann heiður at vera partur av skráðgonguni.

Hjún í skráðgonguni

Fyri 25 árum síðani – í 1988 – gingu eini hjún lið um lið í Ólavsøku-skráðgonguni. Tað vóru Karolina og Peter Petersen.

Neyvan var tað komið fyri áður, at eini hjún høvdu gingið í somu Ólavsøkuskráðgongu, og síðani eru tað bara eini hjún, sum hava verið í skráðgonguni í senn. Marjus Dam varð 30. apríl í 1998 valdur á ting sum umboð fyri sambandsflokkinn í Vága valdømi, og hann var mest sum fastur partur av skráðgonguni fram til í 2011, tá ið hann gavst í landspolitikki.

Inga Poulsen Dam hevur nógvu tey seinastu árin verið í prestarøðini á Ólavsøku. Inga og Marjus eru hjún, og tey bæði hava ofta verið í skráðgonguni í senn. Men tey halda seg ikki hava gingið undir liðini á hvørjum øðrum.

– Tað eri eg vísur í, at vit ikki hava. Biskupur skipar prestarøðina, og lögtingsmenn fáa frá lögtings-skrivstovuni at vita, hvørjari røð teir skulu ganga. Tað er eftir ávísari mannagongd, at skráðgongan er skipað, og tað hevur ongantið lagað seg soleiðis, at Inga og eg havi gingið undir liðini á hvørjum øðrum, sigur Marjus Dam.

Skipanin

Inntil galdandi stýrisskipanarlóg varð samtykt í 1994, var tað soleiðis, at lögmaður og ríkisumboðsmaðurin gingu fremstir í skráðgonguni, og

prestahjúnini á Gjarðanesi, Peter og Karolina Petersen

aftanfyri teir báðar gingu lögtings-formaðurin og varabispurin. Fremstir eftir varabispin vóru fútin og sorin-skrivarin og síðani prestarnir. Fremstir eftir lögtingsformannin landsstýrismenninir og síðani lögtingsmenninir.

Í stýrisskipanarlógar álitinum stendur, at tað er lögtingsformaðurin, sum hevur hægstu tignina í Føroyum. Marita Petersen var tingformaður, og við ásetingini í stýrisskipanini staðfesti hon, at lögtingsformaðurin skuldi vera fremstur í skráðgonguni. Í nøkur ár var ikki frítt av turbolensi um, hvussu skráðgongan skuldi skipast, og Jógván I. Olsen, sum á Ólavsøku í 1995 tók við sum formaður eftir Maritu Petersen, setti nevnd

at gera tilmæli hesum viðvíkjandi. Tilmælið, sum varð skrivað, sæst á heimasíðuni hjá lögtinginum.

Eftir lögtingsvalið 30. apríl 1998 og eftir at fullveldislandsstýrið varð skipað, varð Finn Bogi Ísakson tingformaður. Hann gjørdi av, at skráðgongan skuldi vera í trimum røðum, og at lögtingsformaðurin skuldi ganga fremstur í miðjuni, og at undir liðini á honum skuldi øðru megin ganga lögmaður og hinumegin biskupur. Og soleiðis hevur tað verið síðani.

Aftaná lögtingsformannin ganga næstformenninir og síðani lögtingsmenninir við tí, sum hevur sitið longst á tingi fremstum. Í prestarøðini er dómprósturin næstur biskupi, so er

presturin, sum prædikar – hesa ferð er tað Hanus á Gørðum – og so prestarnir eftir starvsaldri. Síðstu Ólavsøku var David Johannesen presturin við hægsta starvsaldrinum. Hann er nú farin úr embætti og verður saman við eitt nú Niels Paula Danielsen og Bjarna Bæk aftast í prestarøðini. Presturin við hægsta starvsaldrinum nú er Jónsvein Bech, og honum næstir eru Jákup Reinert Hansen, Emil Olsen og Heri Joensen.

Aftanfyri lögmann gongur Annika Olsen, varalögmaður, og síðani landsstýrismenninir eftir starvsaldri: Jørgen Niclasen, Karsten Hansen, Johan Dahl, Jacob Vestergaard, Bjørn Kalsø og Kári P. Højgaard. Næstu í hesi røðini eru ríkisumboðsmaðurin,

Í 1988 gingu Atli P. Dam, lögmaður, og Bent Klinte, ríkisumboðsmaður, fremstir í skráðgonguni á Ólavsøku

sorinskrivarin, politimeistarin, stjórin á lögtingsskrivstovuni, lögtingsins umboðsmaður, landsgrannskoðarin, lögmannsstjórin og síðani tingmenn.

Fyri 25 árum síðani

Í skráðgonguni í 1988 vóru tað Atli P. Dam, lögmaður, og Bent Klinte, ríkisumboðsmaður – í eyðkenda amtsambúnanum – sum gingu fremstir.

Aftari í røðini gingu prestahjúnini á Gjarðanesi – Peter og Karolina Petersen – undir liðini á hvørjum øðrum. Peter Petersen var mest sum á hvørjum ári í skráðgonguni frá tí, at hann var settur í kallið sum prestur í Norstreymoy við bústaði í Hvalvík 20. apríl 1953, og hann var prestur og harvið við í Ólavsøkuskráðgonguni til hann legði prestastarvið frá sær í 1991. Tá hevði hann í ellivu ár verið prestur í Sjóvar sókn við bústaði á Gjarðanesi.

Karolina Petersen var bara við í skráðgonguni í 1988. Hon vígdi sítt liv í ALV og í øðrum høpum at hjálpa teimum, sum ikki vóru so væl fyri í samfelagnum. Tá ið Kristiligi fólkaflokkurin á vári í 1988 fór úr samgonguni, umskipaði Atli Dam samgonguna soleiðis, at Framsóknarflokkurin hjá Adolf Hansen varð partur av samgonguni. Tá var Karolina Petersen fyri Framsóknarflokkin vald í landsstýrið, har hon umsat almannamál og kommunumál. Karolina var í landsstýrinum frá 5. apríl 1988 og fram til 18. januar 1989.

Kári Petersen, sonur Karolinu og Peter Petersen, minnist sjálvandi væl Ólavsøkuna fyri 25 árum síðani, tá ið foreldrini bæði gingu í skráðgongu.

– Sjálvandi kendist tað sum ein stór løta fyri okkum øll. At tey gingu undir liðini á hvørjum øðrum var næstan tilvildarligt, men ikki heilt. Pápi flutti eitt pláss aftur fyri at hava mammu undir liðini, ella var tað kanska mamma, sum flutti eitt pláss fram, sigur Kári Petersen.